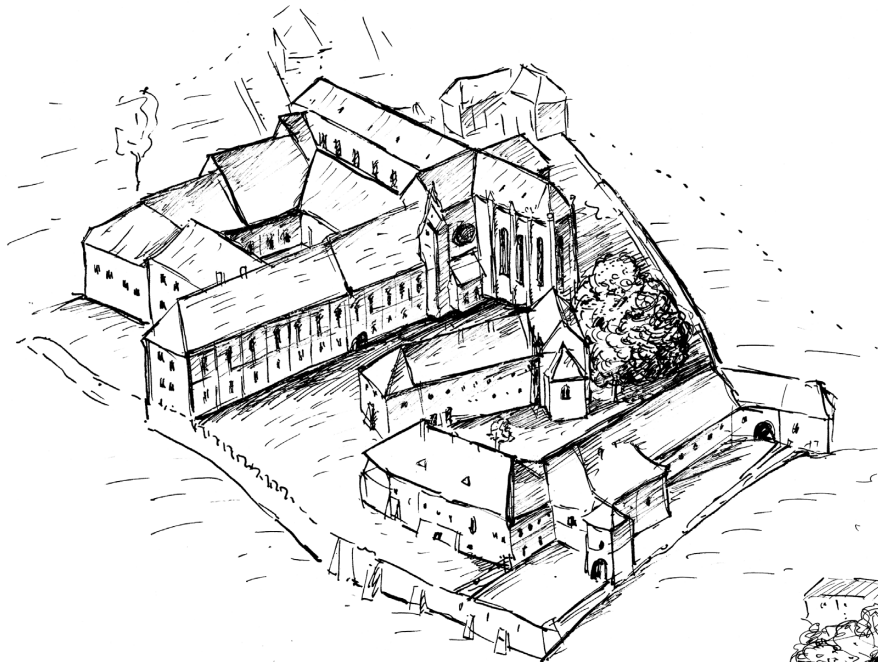

ZLATOKORUNSKÝ ORBIS PICTUS

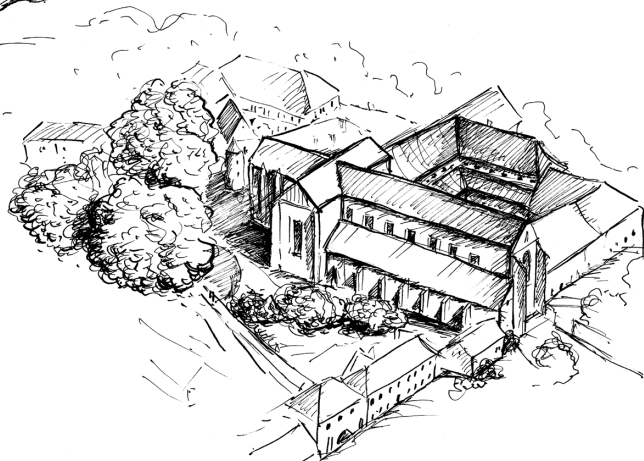
pracovní list pro 3. a 4. třídy ZŠ

Vítej ve zlatokorunském klášteře, kterému se také říkalo Svatá Trnová Koruna podle trnu z Kristovy koruny. Trn daroval král Přemysl Otakar II. řádu cisterciáků při jeho založení v roce 1263. Klášter byl uzavřeným světem, kde mniši dodržovali pravidla, pracovali a modlili se. Jedno z hlavních pravidel bylo SILENTIO (čti silencio), což v latině znamená TICHŮ. Aby mohlo být dodržováno, sestavili mniši jednoduchou znakovou řeč. Mluvit se smělo pouze na místě k tomu určeném, tedy v hovorně.

- 1 Prohlédni si kresbu kláštera a najdi místo, kde se právě nacházíš. Během prohlídky sleduj, kudy vede cesta k obrazu Madony Zlatokorunské.

- 2 Zjisti, ve kterém prostoru na mapě je obraz umístěn. Právě jsi v kostele. Urči jeho tvar podle podlahy či stropu a vybarvi jeho střechu na obrázku. Jaký tvar to je?

- 3 Slovo koruna má mnoho významů. Vymysli krátké věty ke korunám, které vidíš na obrázku.

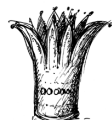
.....

.....

.....

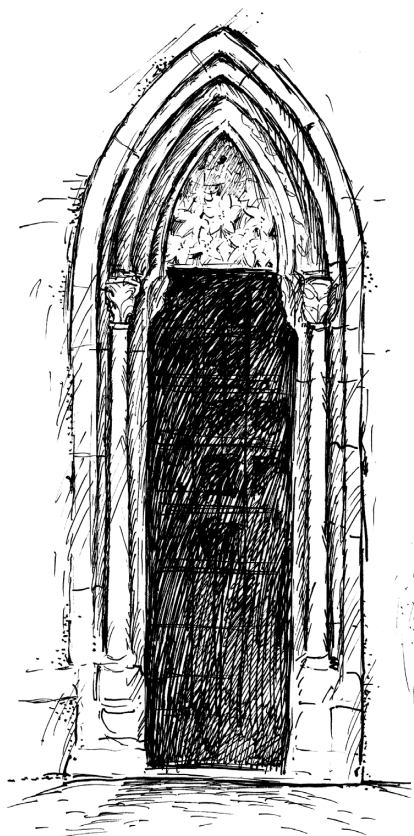
.....

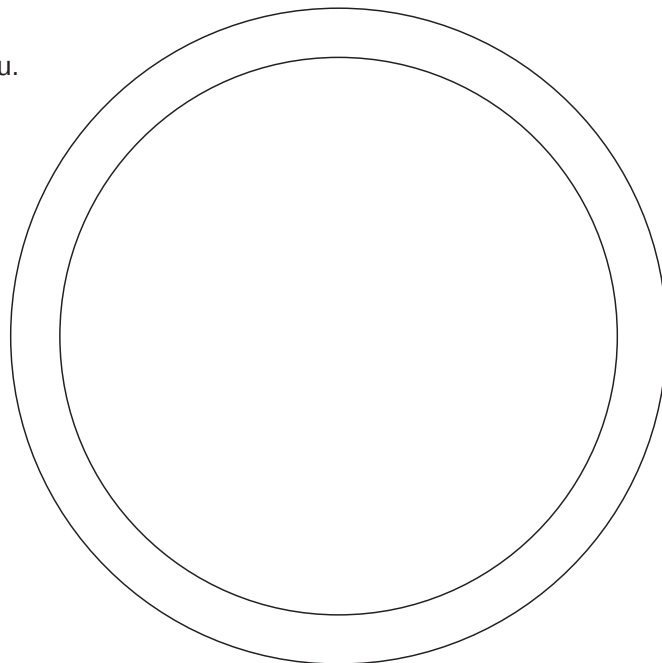
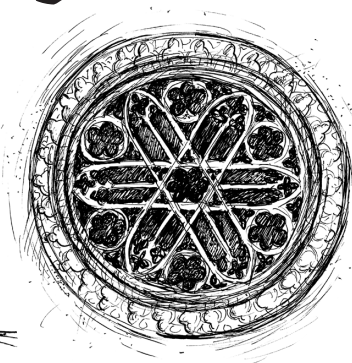
.....

Klášter byl postaven v období gotiky. V té době byl velice oblíbený lomený oblouk, gotická kružba, gotická štíhlá okna a také velké kruhové okno zvané rozeta.

4 Prohlédni si vstup do kaple Andělů strážných. Zaznamenej do rámečku všechny tvary listů, které zdobí portál. Šipkou označ na kresbě, kde je vytesána znázorněná postava.

5 Navrhni si svou rozetu.

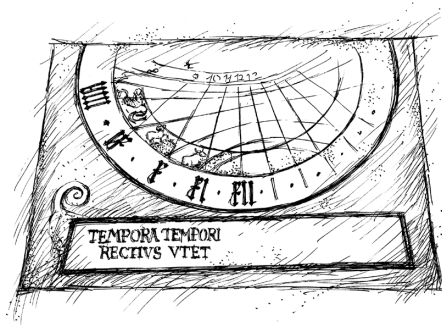

V areálu kláštera se nachází velké množství slunečních hodin, které pomáhaly mnichům v rozdělení jejich denní činnosti. Byl čas na práci, modlení a studium.

6 Na obrázku vidíš sluneční hodiny. Jak se podle nich určoval čas?

.....

.....

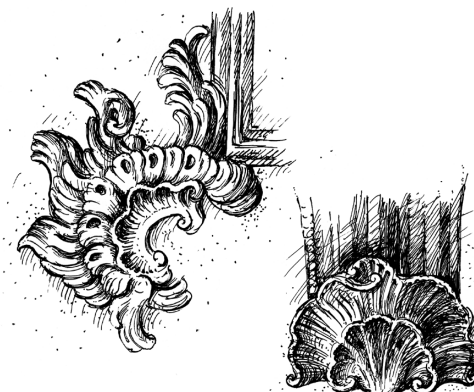

V křížové chodbě kláštera se před tebou objevila bohatá výzdoba stěn a stropu. Vstoupil jsi totiž do období druhé poloviny 18. století, tedy po roce 1750, do období, kterému se říká rokoko. Zdobné prvky rokoka jsou velmi odlišné od období gotiky. Je to pro nás i doklad toho, že se v klášteře zajímali o nové věci a stvlv.

7 Ornamentům vpravo se odborně říká rokaj. Co ti tvarově připomínají? V tichosti projdi křížovou chodbu a najdi další rokaje. Své postřehy můžeš sdělovat pouze znakovou řečí nebo je napsat.

.....

.....

Mnich je ten, kdo žije sám. Může se jím stát každý, kdo chce být blíže Bohu. V minulosti čekal mnicha noviciát, tedy roční zkouška pobytu v klášteře, po níž složil mnišský slib a tím se zavázal chudobě, mravní čistotě a poslušnosti vůči opatovi. V současnosti jeho cesta k mnišským slibům trvá přibližně pět let.

- 8 Prohlédni si oděv mnicha – cisterciáka. Skládá se ze spodního bílého hábitu, černého pruhu látky s kapucí zvaného škapulíř a černého pásku. Přeškrtni jídlo a pití, které nepatřilo na stůl mnichů. Napiš, co mniši v klášteře celý den dělali a porovnej to se svým dnem.

V roce 1755 stál v čele kláštera opat Bohumír Bylanský. Svým nadšením a hlubokým zájmem o nové poznatky nechal postavit v zahradách voliér, bažantnici nebo skleník na exotické rostliny, vysazoval stromy i nové rostliny jako brambory a moruše, dokonce se postavila hvězdárna. Také založil školu. Ta navázala na učení Jana Amose Komenského, který chtěl, aby výuka děti bavila a vzbudila v nich zájem přijít věcem na kloub. Komenský požadoval, aby škola byla hrou, výuka názorná a učilo se od jednoduchého ke složitému. Opat proto zadal namalovat výukové obrazy s různými tématy, z nichž některá jsou podle knihy J. A. Komenského Orbis pictus, pořídil matematické a fyzikální přístroje, hudební nástroje, sbírku nerostů, rostlin a zvířat.

- 9 Prohlédni si třídu z doby opata Bylanského a porovnej ji se svou. Najdi alespoň pět rozdílů.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10 Pojmenuj co nejvíce hudebních nástrojů z výukového obrazu.

.....

.....

.....

.....

.....

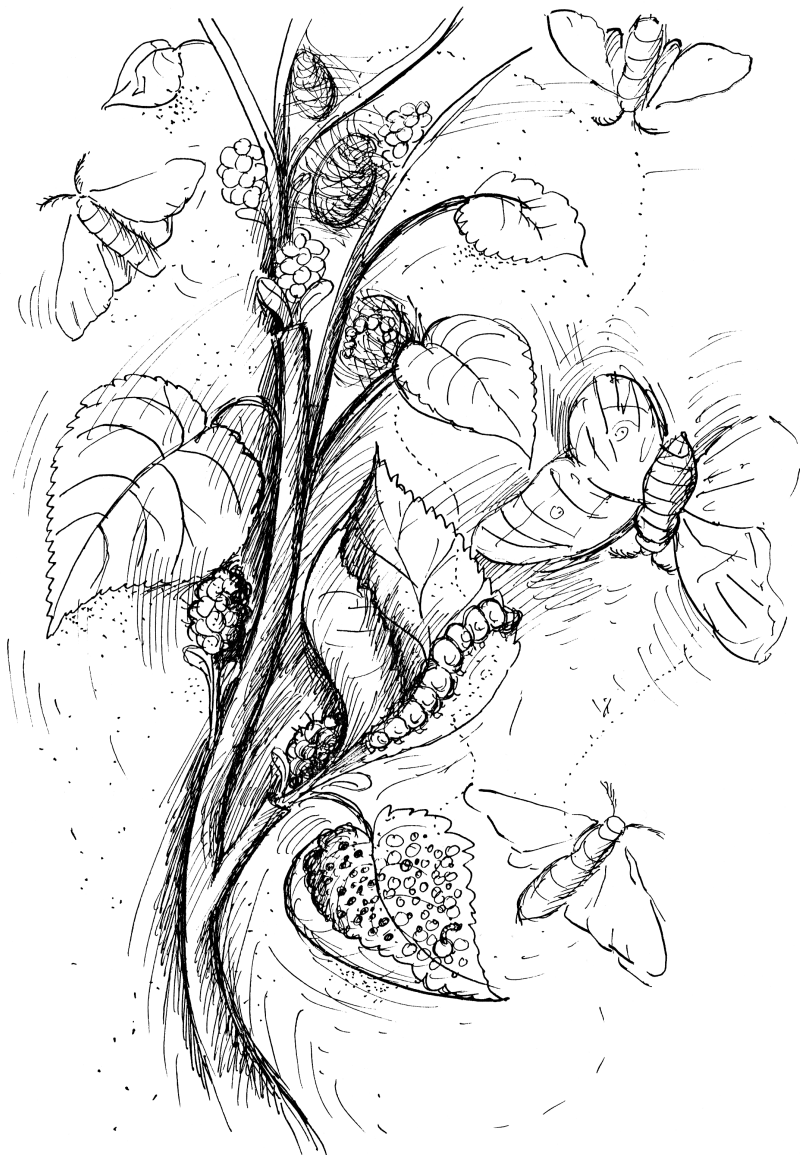
.....

.....

Cisterciáci pěstovali v zahradě stromy zvané morušovníky. Listy stromu sloužily jako potrava pro housenky jednoho zvláštního nočního motýla. Z jeho kokonu-zámotku se dala vyrobit hedvábná nit. Ta mohla být až 900 metrů dlouhá, tedy necelý kilometr. Výrobou hedvábí se měly zlepšit příjmy poddaných i kláštera. Jedna z moruší dosud roste těsně před klášteřem u rybníčka.

11 Víš, jak se jmenuje motýl, jehož housenky požírají ve dne i v noci listy morušovníku, a díky němuž se může vyrábět hedvábní? Už si někdy ochutnal plod moruše? Nakresli vývojové stupně motýla.

VAJÍČKO (10 dní)

HOUSENKA (4x se svléká)

KOKON (z hedvábného vlákna,
které produkují slinné žlázy housenky)

IMAGO (dospělý jedinec)